

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna 10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16	INSTRUKCJA	Strona 1 z 4
Opracowała: mgr inż. Ewa Zaczek mgr Dorota Sypko mgr Grażyna Bittel	Postępowanie z pobranym od chorego materiałem do badania laboratoryjnego w przypadku podejrzenia/stwierdzenia zachorowania na gorączki krwotoczne	Nr ident.: P-01/IN-4
Zatwierdził: lek. wet. Janusz Dzisko Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny		Data wdrożenia: 05.09.2014r.
		Data aktualizacji: 27.10.2014 Podpis zatwierdzającego: JANUSZ DZISKO WARMIŃSKO-MAZURSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY <i>Janusz Dzisko</i> lek. wet. epidemiologii i higieny

I. Gorączka krwotoczna Ebola (EVD):

1.1. Czynniki etiologiczne:

— wirus należący do rodziny *Filoviridae*.

1.2. Rezerwuar:

— nieznanym, prawdopodobnie nietoperze żywiące się owocami.

1.3. Źródło zakażenia:

— chory człowiek lub zwierzę.

1.4. Drogi szerzenia:

- droga kontaktowa - bezpośredni kontakt z krwią, wydzielinami, wydaliniami, płynami ustrojowymi, tkankami i organami żywego lub zmarłego zakażonego/chorego człowieka lub zwierząt (w szczególności są to – opieka nad chorym pacjentem, dotykanie ciał zmarłych z powodu EVD, prace związane z dekontaminacją rzeczy, materiałów, narzędzi, sprzętu skażonego płynami ustrojowymi zawierającymi aktywny wirus Ebola);
- droga kropelkowa – nie można wykluczyć zakażenia podczas kontaktu (twarzą w twarz, odległość około 1m.) z chorym;
- droga seksualna - zakażeni mogą być mężczyźni podczas kontaktów seksualnych w okresie 7 tygodni po ich wyleczeniu;

1.5. Wrota zakażenia:

- śluzówka;
- uszkodzona skóra.

1.6. Okres wylegania:

— 2-21 dni.

1.7. Pacjent objęty dochodzeniem (PUI- Person Under Investigation) - każda osoba spełniająca poniższe kryteria:

Kryteria kliniczne - gorączka powyżej 38, 5°C oraz jeden z dodatkowych objawów: ból głowy, ból mięśni, wymioty, biegunka, ból brzucha lub nie mające innych przyczyn krwawienia,

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna 10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16	INSTRUKCJA	Strona 2 z 4
Opracowała: mgr inż. Ewa Zaczek mgr Dorota Sypko mgr Grażyna Bittel	Postępowanie z pobranym od chorego materiałem do badania laboratoryjnego w przypadku podejrzenia/stwierdzenia zachorowania na gorączki krwotoczne	Nr ident.: P-01/IN-4
Zatwierdził: lek. wet. Janusz Dzisko Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny		Data wdrożenia: 05.09.2014r.
Podpis zatwierdzającego: WARMIŃSKO-MAZURSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY <i>Janusz Dzisko</i> lek. wet./epidemiologii i higieny		Data aktualizacji: 27.10.2014

Kryteria epidemiologiczne - w ciągu 21 dni przed pojawieniem się objawów narażenie na przynajmniej jeden z poniższych czynników:

- kontakt z krwią, płynami ustrojowymi lub zwłokami chorego lub podejrzanego o chorobę EVD,
- pobyt lub podróż na terenach objętych ogniskiem EVD,
- bezpośredni kontakt i dotykanie nietoperzy, gryzoni, ssaków naczelnych lub innych zwłok na terenach występowania choroby,

Przypadek prawdopodobny - osoba objęta dochodzeniem (PUI), która miała kontakt z pacjentem chorym na EVD zarówno przy wysokim lub niskim ryzyku narażenia;

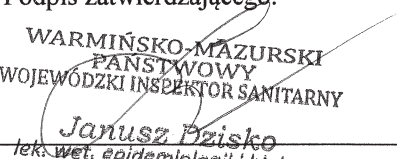
Przypadek potwierdzony – osoba, u której potwierdzono laboratoryjne zakażenie wirusem Ebola;

Kontakty z osobą chorą na EVD

- ***narażenia wysokiego ryzyka obejmują:***
  - przezskórne (np. ukłucie igłą) lub poprzez błony śluzowe narażenie na płyny ustrojowe pacjenta chorego na EVD,
  - bezpośrednia opieka lub ekspozycja na płyny ustrojowe pacjenta chorego na EVD, bez stosowania odpowiednich środków ochrony osobistej (*ang. personal protective quipment – PPE*),
  - personel laboratoryjny pracujący z płynami ustrojowymi pacjenta chorego na EVD bez stosowania odpowiednich środków ochrony osobistej (PPE) lub bez przestrzegania odpowiednich wymogów bezpieczeństwa biologicznego,
  - uczestniczenie w obrzędach pogrzebowych obejmujących bezpośredni kontakt ze zwłokami ludzkimi na obszarze, gdzie występują zachorowania na EVD, stosowania odpowiednich środków ochrony osobistej (PPE).
- ***narażenia niskiego ryzyka obejmują:***
  - przebywanie w gospodarstwie domowym lub inny **przypadkowy kontakt z pacjentem chorym na EVD:**
  - opieka nad pacjentem lub inny **przypadkowy kontakt** nie obejmujący narażeń wysokiego ryzyka, z pacjentem chorym na EVD w placówce ochrony zdrowia w krajach, gdzie stwierdzono zachorowania na EVD1.

Przypadkowy kontakt definiowany jest jako:

- a. przebywanie w odległości średnio 1 metra lub w innym pomieszczeniu lub placówce opieki zdrowotnej przez dłuższy czas (np. personel medyczny, członkowie rodziny) bez stosowania odpowiednich środków ochrony osobistej (PPE);
- b. obecność przez krótki czas w bliskim kontakcie (np. uścisk ręki) z osobą zakażoną EVD bez stosowania odpowiednich środków ochrony osobistej (PPE);

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna 10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16	INSTRUKCJA	Strona 3 z 4
Opracowała: mgr inż. Ewa Zaczek mgr Dorota Sypko mgr Grażyna Bittel	Postępowanie z pobranym od chorego materiałem do badania laboratoryjnego w przypadku podejrzenia/stwierdzenia zachorowania na gorączki krwotoczne	Nr ident.: P-01/IN-4
Zatwierdził: lek. wet. Janusz Dzisko Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny		Data wdrożenia: 05.09.2014r.
		Data aktualizacji: 27.10.2014
		Podpis zatwierdzającego: WARMIŃSKO-MAZURSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY Janusz Dzisko lek. wet. epidemiologii i higieny

c. definicja przypadkowego kontaktu nie obejmuje krótkich kontaktów, takich jak przechodzenia obok pacjenta chorego na EVD lub poruszanie się po szpitalu.

- **narażenia o nieustalonym ryzyku obejmują:**

Każda osoba przebywająca w ciągu ostatnich 21 dni w kraju, w którym stwierdzono zachorowania na EVD, u której nie stwierdzono zarówno narażenia o niskim ani wysokim ryzyku.

3. Dezynfekcja:

Wirus ten jest wrażliwy na promieniowanie jonizujące, światło słoneczne (promienie UV), temperaturę powyżej 60 °C oraz powszechnie dostępne chemiczne środki do dezynfekcji (fenol, alkohol metylowy) oraz preparaty zawierające podchloryn sodu.

4. Działania podmiotu leczniczego:

Próbki materiału do badania diagnostycznego w kierunku wykrycia niebezpiecznej wysoce zakaźnej choroby pobierane są w oddziałach /szpitalach zakaźnych rekomendowanych do hospitalizacji pacjenta z podejrzeniem/zachorowaniem na chorobę szczególnie niebezpieczną wysoce zakaźną.

W przypadku gdy stan pacjenta wymaga podłączenia linii naczyniowej istnieje możliwość pobrania krwi do badania diagnostycznego w kierunku wykrycia niebezpiecznej wysoce zakaźnej choroby:

- 4.1 pobranie próbki materiału do badania laboratoryjnego.
Materiałem do badań może być krew pobrana na skrzep, inne materiały – wymaga wcześniejszego uzgodnienia telefonicznego z Zakładem Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH w Warszawie **załącznik Nr 4 Procedury P-01**;
- 4.2. przygotowanie próbki materiału klinicznego do transportu
załącznik Nr 4 Procedury P- 01;
- 4.3. uzgodnienie transportu ww. próbki z Zakładem Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH w Warszawie, ul. Chocimska 24 tel. Sekretariat: 22 54 21 230, fax 22 54 21 385 w godzinach 8.⁰⁰-15.⁰⁰; po godzinie 15.⁰⁰ tel.22 54 21 200
- 4.4 powiadomienie oficera dyżurnego Komendy Wojewódzkiej Policji tel. 89 522 52 97 lub 533 52 90 i Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej tel. 89 522 95 03, 522 95 06, tel. kom. 509 990 047, 603 094 391. o konieczności zapewnienia transportu próbek;
- 4.5 W transporcie próbek uczestniczy personel placówki medycznej, w której pobrano materiał zakaźny.

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna 10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16	INSTRUKCJA	Strona 4 z 4
Opracowała: mgr inż. Ewa Zaczek mgr Dorota Sypko mgr Grażyna Bittel	Postępowanie z pobranym od chorego materiałem do badania laboratoryjnego w przypadku podejrzenia/stwierdzenia zachorowania na gorączki krwotoczne	Nr ident.: P-01/IN-4 Data wdrożenia: 05.09.2014r.
Zatwierdził: lek. wet. Janusz Dzisko Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny		Data aktualizacji: 27.10.2014
Podpis zatwierdzającego: WARMIŃSKO-MAZURSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY <i>Janusz Dzisko</i> lek. wet. epidemiologii i higieny		

5. Zabezpieczenie personelu medycznego w środki ochrony osobistej:

zgodnie z procedurą wewnętrzną postępowania w przypadku wystąpienia wysoce niebezpiecznej choroby zakaźnej.

Załączniki:

1. Badanie diagnostyczne w kierunku zakażenia wirusem EBOLA.
2. Zasady przygotowania i transportu próbki do badań.
3. Formularz zlecenia PO-02/F06.

Podstawy prawne i merytoryczne:

1. ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej tj. Dz. U. z 2011r. Nr 212.poz. 1263.
2. ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947 z późn. zm.)
3. Procedury Ministra Zdrowia EVD – Schematy postępowania w przypadku stwierdzenia podejrzenia zakażenia wirusem Ebola.